

HEBDEN BRIDGE
FILM FESTIVAL
NAJLEPSZY FILM
NAGRODA
PUBLICZNOŚCI

MFF
W INNSBRUCKU
NAGRODA JURY
NAJLEPSZY FILM

MFF
W SAINT-JEAN
-DE-LUZ
NAJLEPSZY AKTOR

MOUNTAIN
FILM FESTIVAL
NAGRODA NETPAC
NAGRODA JURY
MŁODZIEŻOWEGO

OSCARS®
NOMINACJA

NAJLEPSZY FILM
MIĘDZYNARODOWY

WOW
FILM FESTIVAL
NAGRODA
PUBLICZNOŚCI

WISCONSIN
FILM FESTIVAL
NAGRODA
PUBLICZNOŚCI

CINEMASIA
FILM FESTIVAL
NAGRODA
PUBLICZNOŚCI

MFF
W PALM SPRINGS
NAGRODA JURY
NAGRODA
PUBLICZNOŚCI

NAKRĘCONY W NAJBARDZIEJ ODLEGŁEJ SZKOLE NA ŚWIECIE

ZNAJDŹ TO, CZEGO SZUKASZ
W NAJMNIEJ OCZEKIWANYM MIEJSCU

ལུན་ཤར་

Lunana

SZKOŁA NA KOŃCU ŚWIATA

materiały edukacyjne dla nauczycieli
/szkoły ponadpodstawowe/

Szanowne Nauczycielki, Szanowni Nauczyciele

Folder edukacyjny, który otworzyliście, został stworzony przy okazji premiery filmu „Lunana. Szkoła na końcu świata” (2022). Opowiedziana jest w nim historia młodego bhutańskiego nauczyciela, który przeżywa wątpliwości związane z wybranym zawodem. W ramach zobowiązań związanych z odbytymi studiami, musi odpracować rok w małej górskiej wiosce w Lunanie. Spotkanie z tamtejszą społecznością i dziećmi, żądnymi nauki i wiedzy, odmienia postawę nauczyciela.

To ważny film dla naszego środowiska, nie tylko bowiem porusza temat roli nauczyciela i szkoły w życiu młodego człowieka, ale może być także powodem do refleksji związanej ze specyfiką pracy nauczyciela, trudnościami, które napotyka. Spotykamy się od jakiegoś czasu z nieuzasadnioną i niesprawiedliwą oceną społeczną naszej pracy. Zdawać by się mogło, że społeczeństwo zapomniało o tym, jak ważną rolę pełni nauczyciel w życiu dzieci i młodzieży, nie tylko naucza, ale również inspiruje, znajduje mocne strony w swoim uczniach, pokazuje możliwości. Bohaterowie filmu „Lunana. Szkoła na końcu świata” określają to słowami: Nauczyciel dotyka przyszłości.

Słowa te stały się dla mnie inspiracją do napisania dwóch scenariuszy lekcji: na godzinę wychowawczą dla klas 7-8 szkół podstawowych i dla uczniów szkół ponadpodstawowych. W pierwszym z nich skupiłam się na relacji nauczyciel – uczeń, specyfice pracy nauczyciela, zagadnieniu budowania autorytetu. W drugim rozszerzyłam wymienione tematy o kwestię roli szkoły i edukacji w życiu młodego człowieka i szacunku do pracy. Często bowiem jako nauczyciele i wychowawcy mamy wrażenie, że nasi uczniowie traktują szkołę jako życiowy survival, demonizując swoje obowiązki, zapominając o prawach i korzyściach.

Szczerze zachęcam Państwa do wyjścia do kina z uczniami na film „Lunana. Szkoła na końcu świata”. Nie tylko stanie się on przyczynkiem do rozmów o współczesnej szkole i roli edukacji, ale również pokaże, jak odnaleźć szczęście i balans życiowy. Piękne obrazy przyrody Himalajów, proste życie bez technologii, będzie też inspirującą alternatywą, pokazującą harmonię człowieka z naturą i ludźmi.

Film możecie obejrzeć w każdym kinie w Polsce od 13 stycznia 2023 roku. Jeśli nie znajdziecie go w repertuarze, to warto skontaktować się z pobliskim kinem i zamówić projekcję dla szkoły. Znajdźcie czas na seans i przeprowadzenie lekcji po filmie!

Jako autorka i dystrybutor Aurora Films pragniemy dodać małą cegiełkę do tego, żeby przywrócić pracy nauczyciela właściwą wagę i szacunek. Liczymy na to, że przypomnimy młodym ludziom o sensie i roli edukacji. W folderze zamieściliśmy również tekst o filmie autorstwa prof. Romana Lepperta, pedagoga, entuzjasty edukacji. Niech jego słowa będą inspiracją dla nas, Nauczycieli.

Anna Równy

metodyk edukacji filmowej, trenerka edukacji filmowej
administratorka facebookowej grupy *Równy o Filmie dla Nauczycieli*

Prof. dr hab. Roman Leppert* **o filmie „Lunana. Szkoła na końcu świata”**

Czy Lunana to – jak sugeruje polskie tłumaczenie tytułu – film o „szkole na końcu świata”?
Tak i nie jednocześnie.

Tak, bo znaczna część tego filmu dzieje się w szkole, w położonej wysoko w górach tytułowej Lunanie, do której Ugyen – główny bohater filmu – przybywa (za namową babci), aby wypełnić obowiązek odbycia ostatniego roku pracy w charakterze nauczyciela (polskiemu czytelnikowi należy się krótkie wyjaśnienie: to rząd Bhutanu decyduje, gdzie nauczyciel ten obowiązek wypełni). Warunki, jakie tam zastaje skłaniają go do szybkiego powrotu, ten jednak okazuje się niemożliwy. I tu zaczyna się to, co w szkole najistotniejsze: z jednej strony dziecięce oczekiwania, z drugiej reakcja Ugyena na nie. To zderzenie sprawi, że bohater filmu spędza w Lunanie rok, który okaże się zarówno dla niego, jak i dla dzieci, które uczy oraz dla lokalnej społeczności znaczący.

Nie, ponieważ na pierwszym planie tego filmu mamy Ugyena, który wcale nie jest zainteresowany pracą w szkole. Jego marzeniem jest wyjechać do Australii i zostać tam piosenkarzem. Udając się do Lunany ani na moment z tego marzenia nie rezygnuje. Oryginalny tytuł tego filmu (*Lunana. A Yak in the classroom*) kieruje uwagę widza w inną stronę, sugeruje, aby wyeksponować inny wątek fabuły tego filmu. Tytułowy jak spełnia ważną rolę nie tylko dla lokalnej społeczności, staje się on również stałym elementem wyposażenia klasy, w której Ugyen prowadzi lekcje. Najważniejsza jednak okaże się piosenka „Yak lebi lhadar”, którą bohater filmu poznaje w Lunanie, i którą wykona w Australii (gdy już się w niej znajdzie), żeby zwrócić na siebie uwagę znużonej publiczności, nie wykazującej zainteresowania innymi śpiewanymi przez niego piosenkami.

O czym zatem jest ten film? O człowieku, który – żeby zrealizować swoje marzenie – odbywa najpierw (wymuszoną) wyprawę do niewielkiej miejscowości w swoim kraju, z której zabiera m.in. utwór wywołujący zainteresowanie w innej części świata? O globalizacji, która nie dotarła jeszcze do Lunany, za to bohatera filmu przenosi na inny kontynent, żeby tam realizował swoje marzenia? O poszukiwaniu swojego miejsca na ziemi i swojej tożsamości? O drodze, którą musimy pokonać po to, by takie miejsce odnaleźć? Jak na wartościowy film przystało, jest w „Lunanie” wiele warstw, wiele perspektyw, czy mówiąc inaczej złożoność fabuły, dającej się odczytać na różne sposoby.

Jako pedagoga najbardziej zainteresował mnie wątek dotyczący tworzenia (się) szkoły w tradycyjnej społeczności (nie znajdziemy już takiej w Polsce), nawiązywanych relacji, odkrywania miejscowej kultury, znaczeń przypisywanych nie tylko ludziom, zwierzętom, ale również przyrodzie, symboliki, którą bohater podczas pobytu odkrywa. Najbardziej zaintrygowała mnie jednak piosenka, którą Ugyen poznaje w Lunanie. To w niej, jak w soczewce, skupia się to wszystko, co ta wysokogórska miejscowość ma człowiekowi do zaoferowania. Nie tylko człowiekowi w Lunanie, w Australii także.

*pedagog, profesor nauk społecznych, nauczyciel akademicki, były prorektor Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, specjalista w zakresie pedagogiki ogólnej, członek Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, redaktor naczelny czasopisma „Przegląd Pedagogiczny”, twórca „Akademickiego Zacisza” – strony facebookowej i kanału na YouTube, gdzie prowadzi rozmowy poświęcone edukacji i/lub pedagogice.

**Scenariusz lekcji
na godzinę wychowawczą
dla szkół ponadpodstawowych**

Temat:

**„Nauczyciel dotyka
przyszłości”,
czyli o tym, czego
uczymy się w szkole
nie z podręczników.**

Autorka: **Anna Równy**

Czas realizacji: 1x45 min

Cele lekcji: Uczeń:

- poznaje reguły społeczne;
- doskonali umiejętność empatii i wrażliwości społecznej;
- poprzez obserwację uczy się postawy szacunku do pracy drugiego człowieka;
- nabywa i doskonali umiejętności ujmowania rzeczywistości z różnych perspektyw.

Metody i formy pracy:

- rozmowa kierowana,
- wizualizacja zagadnienia,
- „burza mózgów”,
- praca w parach,
- praca w grupach.

Środki dydaktyczne:

- 5 kartek A4,
- duży arkusz papieru,
- karteczki samoprzylepne,
- karty pracy.

Przygotowanie do lekcji:

Lekcję należy przeprowadzić po obejrzeniu filmu **„Lunana. Szkoła na końcu świata”** reż. Pawo Choyning Dorji. Przed wyjściem do kina nauczyciel/nauczycielka rozdaje uczniom **Kartę pracy przed lekcją**, która ma pomóc w odczytaniu filmu i zwróceniu uwagi na kontekst społeczny.

FAZA WSTĘPNA

Nauczyciel/nauczycielka prosi uczniów o swobodne wypowiedzi na temat, jakie emocje wzbudził w nich obejrzany film. Następnie prosi o odczytanie odpowiedzi na pytania z Karty pracy przed lekcją. W razie potrzeby uzupełnia odpowiedzi uczniów.

Proponowane odpowiedzi:

Bhutan leży we wschodniej części Himalajów, granicząc na północy, zachodzie i wschodzie z Chinami, a na południu z Indiami.

W Bhutanie jest dziedziczona monarchia konstytucyjna, a głową państwa jest król. Funkcję parlamentu pełni Zgromadzenie Narodowe, złożone z przedstawicieli wszystkich grup społecznych.

Edukacja w Bhutanie jest bezpłatna, jednak nie obejmuje wszystkich prowincji jednakowo, część społeczeństwa (w górskich wioskach) ma ograniczoną możliwość nauki. Studia odbywane są często za granicą, natomiast po ich ukończeniu Bhutańczyk, który otrzymał wykształcenie, jest zobowiązany do przepracowania pięciu lat na rzecz państwa.

Nauczycieli zalicza się do tzw. służby cywilnej (podobnie jak np. lekarzy) i uznaje za uprzywilejowaną i darzoną wielkim szacunkiem grupę zawodową.

Nauczyciel/nauczycielka prosi uczniów o scharakteryzowanie postaci Ugyena. Zadaje pytania pomocnicze:

Ile lat ma Ugyen?

Jakie są jego ambicje zawodowe?

Jak traktuje wyuczony zawód na początku, a jak pod koniec filmu?

Jakie cechy ważne w zawodzie nauczyciela posiada?

Prowadzący/prowadząca rozdaje **Kartę pracy nr 1**. Dzieli klasę na dwuosobowe grupy (tak, jak uczniowie siedzą w ławkach) i prosi o dokonanie analizy przedstawionej tabeli i sformułowanie minimum pięciu wniosków (5 minut). Po wspólnych konsultacjach ochotnicy przedstawiają wnioski przed całą klasą. W podsumowaniu prowadzący/prowadząca zwraca uwagę na blaski i cienie w pracy nauczyciela oraz podkreśla wagę konstruktywnej współpracy między uczniami i nauczycielem.

FAZA REALIZACYJNA

Nauczyciel/nauczycielka dzieli klasę na pięć grup. Każdej grupie rozdaje po jednej czystej kartce A4 i **Kartę pracy nr 2***. Zwraca uwagę, żeby każda grupa pracowała tak, żeby nie pokazywać pozostałym swojego zadania. Po wykonaniu pracy plastycznej (czas: 10 minut) grupy odrywają/odcinają górną część tabeli i oddają obie części. Nauczyciel/nauczycielka przykleja rysunki na dużym arkuszu papieru, a na stoliku/ławce rozkłada oderwane fragmenty kartek z zadaniami/tytułami prac. Uczniowie (z innych grup) mają za zadanie dopasować tytuły do poszczególnych rysunków, zapisują je na małych karteczkach samoprzylepnych. Następnie każda z grup podchodzi i umieszcza odcięty temat do swojego rysunku. Nauczyciel/nauczycielka pyta o wrażenia, które towarzyszyły uczniom podczas wykonywania ćwiczenia, czy napotkali na jakieś trudności. Podsumowuje zadanie, zwracając uwagę na to, że celem było ukazanie, że różnie interpretujemy rzeczywistość, kierując się subiektywnymi doświadczeniami i odczuciami.

*Inspiracja za: Jarosław Kordziński, *Nauczyciel, trener, coach*, Warszawa, Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska SA, 2013, s. 342-343.

FAZA PODSUMOWUJĄCA

Nauczyciel/nauczycielka prosi uczniów, aby zinterpretowali zdanie, które dwukrotnie pojawia się w filmie „Lunana. Szkoła na końcu świata”: *Nauczyciel dotyka przyszłości*. Pyta, jak rozumieją to zdanie w kontekście obejrzanego filmu i własnych doświadczeń. Pozwala uczniom na swobodne wypowiedzi, następnie przypomina temat lekcji i zadaje pytanie: *Co uczniowie otrzymują w szkole oprócz wiedzy? („burza mózgów”)*

Karta pracy przed lekcją

Przed obejrzeniem filmu „Lunana. Szkoła na końcu świata”
odpowiedz na poniższe pytania.
Potrzebne informacje wyszukaj w internecie.

1. Gdzie leży państwo Bhutan?

.....

.....

.....

.....

.....

2. Jaki ustrój tam panuje?

.....

.....

.....

.....

.....

3. Jak zorganizowany jest system edukacji w Bhutanie?

.....

.....

.....

.....

.....

4. Jaką pozycję w społeczeństwie mają nauczyciele?

.....

.....

.....

.....

.....

Karta pracy nr 1

Zapoznaj się z tabelą *Cechy osobowości nauczyciela*.

Zaprezentowane są w niej koncepcje wypracowane przez naukowców z XX wieku.

Zastanów się, które z przedstawionych cech są według Ciebie ważne we współczesnej szkole.

Podkreśl wybrane elementy w tabeli i uzasadnij swój wybór przed koleżanką/kolegą z ławki.

	Cechy osobowości nauczyciela
Jan Władysław Dawid (1932)	Miłość dusz, skłonność do społecznego oddziaływania, zalety etyczne: potrzeba doskonałości, poczucie odpowiedzialności, obowiązkowość, wewnętrzna prawdziwość, moralna odwaga.
Stefan Baley (1959)	Przychylność dla wychowanków, rozumienie ich psychiki, zdolności artystyczne: cierpliwość, entuzjazm, kontaktowość, nastawienie na systemowe zajmowanie się młodzieżą.
Zygmunt Mysłakowski (1971)	Kontaktowość, żywość wyobraźni, instynkt rodzicielski, pobudliwość uczuć, nastawienie całokształtu psychiki na zewnątrz.
Ziemowit Włodarski (1992)	Interesowanie się dziećmi i młodzieżą jako przedmiotem oddziaływania, umiejętności pedagogicznego oddziaływania, demokratyczny sposób postępowania, dbałość o informację, kwalifikacje moralne, zrównoważenie emocjonalne, duże ogólne doświadczenie, mądrość życiowa, głęboka wiedza w zakresie nauczanego przedmiotu.
Czesław Banach (1995)	Otwartość i umiejętność kontaktu z młodzieżą, empatia, kompetentność merytoryczna i metodyczna, poszanowanie godności ludzkiej, podmiotowość, sprawiedliwość i obiektywizm w ocenianiu uczniów, dialogowość, negocjacyjność, demokratyczny styl kierowania, dyscyplina i wymagalność, konsekwencja w działaniu, wspomaganie w kłopotach, tolerancja, kultura ogólna i pedagogiczna, umiejętność planowania i organizowania pracy zbiorowej, motywacja i umiejętność samokształcenia oraz doskonalenia swojego warsztatu pracy, poczucie humoru.

Karta pracy nr 2 – Grupa I

Przedstawcie za pomocą plastycznych symboli zdanie, które znajduje się poniżej. Swoje zadanie wykonajcie w tajemnicy przed innymi grupami, nie zdradzając jego treści. W pracy plastycznej nie wolno używać słów ani liczb. Następnie odetnijcie pierwszą część tabeli.

Szkoła jest przygodą.

Karta pracy nr 2 – Grupa II

Przedstawcie za pomocą plastycznych symboli zdanie, które znajduje się poniżej. Swoje zadanie wykonajcie w tajemnicy przed innymi grupami, nie zdradzając jego treści. W pracy plastycznej nie wolno używać słów ani liczb. Następnie odetnijcie pierwszą część tabeli.

Szkoła jest przyszłością.

Karta pracy nr 2 – Grupa III

Przedstawcie za pomocą plastycznych symboli zdanie, które znajduje się poniżej. Swoje zadanie wykonajcie w tajemnicy przed innymi grupami, nie zdradzając jego treści. W pracy plastycznej nie wolno używać słów ani liczb. Następnie odetnijcie pierwszą część tabeli.

Szkoła jest wspólnotą.

Karta pracy nr 2 – Grupa IV

Przedstawcie za pomocą plastycznych symboli zdanie, które znajduje się poniżej. Swoje zadanie wykonajcie w tajemnicy przed innymi grupami, nie zdradzając jego treści. W pracy plastycznej nie wolno używać słów ani liczb. Następnie odetnijcie pierwszą część tabeli.

Szkoła jest drogą do rozwoju.

Karta pracy nr 2 – Grupa V

Przedstawcie za pomocą plastycznych symboli zdanie, które znajduje się poniżej. Swoje zadanie wykonajcie w tajemnicy przed innymi grupami, nie zdradzając jego treści. W pracy plastycznej nie wolno używać słów ani liczb. Następnie odetnijcie pierwszą część tabeli.

Szkoła jest twórczym wyzwaniem.
